



UNIVERSITÄTS-  
BIBLIOTHEK  
PADERBORN

## **Claudii Fleurii Abbatis Historia Ecclesiastica**

Ab anno Christi 1635. usque ad annum 1643

**Fleury, Claude**

**August. Vind. [u.a.], 1779**

**VD18 9011888X**

§. 14. Anglorum Scotorumque Præconum Judicium de novo Canonum  
Libro.

---

[urn:nbn:de:hbz:466:1-67406](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-67406)

„ster liber mentionem facit oblationis Sæc. XVII.  
 „panis & vini, de qua in Anglico al- A.C. 1641.  
 „tum silentium. 13. Noster panem  
 „azymum rotundum probat, cum An-  
 „glicus fermento & ordinario uti ju-  
 „bet. 14. Anglicus liber jubet reli-  
 „quias elementorum ad Curati ædes  
 „deferri, easque pro ordinario & vul-  
 „gari pane & vino habet: noster vult  
 „reliquias illas ut sacras in ipso templo  
 „consumi. 15. Quodsi elementa con-  
 „secrata populo communicanti non suf-  
 „fecerint, noster jubet alia de novo  
 „consecrari; non sic Anglicus. 16. In  
 „prima oratione Baptismi hæc senten-  
 „tia exstat in libro hoc nobis obtruso,  
 „fontem hunc baptismalem sanctifica; quæ  
 „in Anglica deest. 17. Ibidem in  
 „margine libri nostri jubetur aqua fon-  
 „tis baptismalis singulis mensibus bis  
 „renovari, & tum solenni verborum  
 „formula consecrari: utrumque in An-  
 „glico deest.

## §. XIV.

*Anglorum, Scotorumque Præconum  
 Judicium de novo Canonum libro.*

Cum Puritani nil ardentius percupe- *Salmon hist.*  
 rent, quam ut Episcopale Regimen *d' Angl. t. 1.*  
 in Presbyteriale converteretur, aliun- *Jæger. hist.*  
 de autem probe prospicerent; quod *Eccl. p.628.*

M in 4

fco-

Sæc. XVII. scopum suum nunquam attingere possent, nisi Regem, qui Episcopos potenter protegebat, adeo deprimerent, ut se eorum consiliis opponendi viribus & auctoritate destitueretur, hinc primum per varias artes & violentias deprimere penitus Regis potentiam, postmodum die Decembris Episcopatum omnino abolere statuerunt, populi tamen tumultum, publicamque indignationem veriti, adhuc superfederunt: interim tamen populis odium in Episcopos instillare, ore & calamo adlaborarunt, eosque sua auctoritate abusos, tyrannidemque in subjectum gregem exercuisse sparsis in vulgus scriptis calumniabantur: Prodiit ad hoc propositum per commodus libellus, in quo Puritani novum Canonum librum tanquam Episcopalis tyrannidis specimen populo exhibentes, illum omnino rejiciendum demonstrare nitebantur: & primo quidem, ut agebant: „liber hic „Canonum obtruditur sine ullo Ecclesie „consensu & approbatione synodi nationalis, cum tamen Hierarchici ipsi fateantur, Canones Ecclesiasticos nullibi unquam conditos fuisse, quam in „Synodis Ecclesiasticis, ita Lancelotus „Andreas, Episcopus Wintoniensis in „concione de tubis edita & revisa, ac „cum cæteris ejusdem concionibus „Regi

„Regi Serenissimo dedicata, per Gui- Sæc. XVII.  
 „lium Episcopum Londinensem: A. C. 1641.

„nunc Cantuariensem: & ordinaria  
 „praxis Ecclesiæ Anglicanæ in domo  
 „Convocationis, quæ Synodi nationa-  
 „lis apud eos vicem supplet, idem do-  
 „cet. 2. Uno ictu universam Ecclesiæ  
 „hujus disciplinam, & acta ac decreta  
 „octoginta plus minus Synodorum na-  
 „tionalium penitus subvertit, ac in ejus  
 „locum novam disciplinam substituit,  
 „ab Episcopis solis, remotis omnibus  
 „Presbyteris, formatam, qua mera  
 „tyrannis Episcoporum Diœcesanorum  
 „in omnes Ecclesias stabilitur, & qui-  
 „bus conceditur facultas irrefragabilis  
 „omnia in Ecclesia pro arbitrio circum-  
 „agendi. Adde, quod libro hoc aperte  
 „contradictoria contineantur, ac quæ-  
 „dam municipalibus Regni legibus di-  
 „serte adversantia, ac errores quidam  
 „graves involvantur.,,

„Disciplinam receptam, & Cano-  
 „nibus Synodalibus ac legibus Regni  
 „sancitam subvertit. 1. Dum interdi-  
 „cit Presbyteris, & Laicis, ne causas  
 „ullas Ecclesiasticas tractent, cap. 8.  
 „§. 4. unde sequitur, abrogandas esse  
 „sessiones seu consistoria, presbyteria  
 „seu classes; neque concedendum esse  
 „Laicis quibuslibet, licet Ecclesiarum  
 „senioribus, & ab Ecclesiis ad Synodos

Mm 5

„rite

Sæc. XVII „rite ac legitime deputatis, jus suffra-  
 A.C. 1641. „gii in Synodis. 2. Nullam prorsus

„mentionem facit cujuslibet Synodi,  
 „præterquam Diæcesanæ, in qua tan-  
 „tum regnabit Episcopus, & pro cujus  
 „arbitrio indicenda est: Exercitium e-  
 „tiam spiritualis jurisdictionis in Com-  
 „missarios seu officiales Episcopi, in so-  
 „lidum transfert; quasi vero officiales  
 „illi essent a Christo instituti ministri Ec-  
 „clesiastici c. 19. §. 1. 3. Interdicit aliis  
 „omnibus Ecclesiasticorum conventibus  
 „pro rebus Ecclesiasticis. c. 8. §. 2. 4. Se-  
 „mel quidem sed ex obliquo, quasi au-  
 „toribus incogitantibus excidisset, men-  
 „tio fit Nationalis Synodi: sed altum  
 „est silentium, quænam ejus membra  
 „sint: unde hæud male quis colliget,  
 „Episcopos statuum se solos esse legiti-  
 „ma Synodi illius membra: nam Sy-  
 „nodus nationalis Ecclesias illius natio-  
 „nis repræsentat, & Episcopi se hæc-  
 „nus exornarunt elogio Ecclesiæ re-  
 „præsentativæ. 5. Ordinem Diacono-  
 „rum, prout a Spiritu Sancto institui-  
 „tur, & ab hac Ecclesia receptus fuit,  
 „penitus rejecerunt, & in eorum lo-  
 „cum æconomi quidam ab Episcopis  
 „eligendi (stirps prorsus novella,  
 „Scotis ne vel de nomine cognita) af-  
 „sumuntur.;

„Potestatem omnem, imo & tyran-  
 „nidem Episcopis largitur. Nam. i. eis  
 „solis,

Sæc. XVII.  
A. C. 1641.

„folis, aut eorum Capellanis attribui-  
 „tur facultas examinandi promovendo-  
 „dos ad SS. Ministerii functionem cap.  
 „2. §. 3. 2. Episcopi est literas dimif-  
 „forias concedere pastoribus, cap. 2. §. 5.  
 „3. Ejus solius est ordinare Pastores c. 2. §. 7.  
 „4. Potest Episcopus concedere facul-  
 „tatem Pastoribus non residendi ad Ec-  
 „clesias suas, cap. 3. §. 1. cum tamen  
 „residentia sit de jure divino. 5. In-  
 „terdicit Pastoribus, ne alibi quam in  
 „suis Ecclesiis concionentur, quæcun-  
 „que demum extraordinaria occasio se-  
 „se offerat, aut necessitas urgeat, nisi  
 „primum facultatem ab Ordinario loci  
 „(sic Episcopum vocant) obtinuerint.  
 „cap. 2. §. 2. 6. Interdicit Pastoribus,  
 „ne hæreses & errores quoslibet, ab  
 „aliis pastoribus publice licet, propo-  
 „sitos, refurent, nisi facultatem a Diæ-  
 „cesano obtinuerint, cap. 3. §. 7. &  
 „quid si eosdem errores foveat Episco-  
 „pus? silendum erit Orthodoxis pasto-  
 „ribus, & perçundum populo. 8. Li-  
 „cet statuta civilia aut Ecclesiastica se-  
 „mel sancita sint iniquissima; interdici-  
 „tur tamen pastoribus cap. 3. §. 8. ne  
 „iis contradicant, sed scrupulos suos  
 „Episcopo proponant, ejusque deter-  
 „minationi modeste acquiescant. 9.  
 „Nulla demigratio conceditur pastori-  
 „bus de Ecclesiis ad Ecclesias, cap. 4.  
 „§. 4. quæcunque demum utilitas, &  
 „ædi-

Sæc. XVII., ædificatio populi urgeat, nisi per Epi-  
 A.C. 1641., scopum. 10. Potest Episcopus facul-  
 tatem concedere celebrandi matrimo-  
 nium, licet personarum trina denun-  
 tiatio non præcesserit. 11. Episcopi  
 est, indicere locum & tempus Syno-  
 dorum. 12. Ejusdem est præcepto-  
 res scholis, & lectores Ecclesiis præ-  
 ficere. 13. Typographis interdicit,  
 ne quilibet imprimant sine facultate  
 visitatorum, hoc est, Episcopi ejus-  
 que Capellani, cap. 12. §. 1. & quid  
 si heterodoxis illi faveant? nonne ad  
 perpetuum silentium orthodoxa scripta  
 damnabuntur? aut saltem expectan-  
 dum erit, donec fato defunctus Epi-  
 scopus orthodoxus in Cathedram ejus  
 succedat: quod vix sperandum esse  
 præteriti temporis experientia demon-  
 strat. 14. Catalogum baptizatorum,  
 matrimonio conjunctorum, præsertim  
 vero demortuorum, a quibus spes lu-  
 cri Episcopis affulget per approbatio-  
 nem seu confirmationem testamento-  
 rum, ad Episcopum quotannis trans-  
 mittere jubetur presbyter. 15. Epi-  
 scopi est, in suæ Diæceseos Ecclesiis  
 jejunia indicere, cap. 14. §. 1. ita ut,  
 nisi consentiat Episcopus, nefas sit  
 publicis jejniis & precibus gravissi-  
 mam Dei iram imminentem deprecari.  
 16. Episcopi est designare, ubi & quo-  
 modo

„modo ponenda sint templorum pul- Sæc. XVII.  
 „pita, quæ decora esse oportet, cap. A. C. 1641.  
 „16. §. 5. hoc est, Episcopo concedi-  
 „tur facultas imperandi lectionem Evan-  
 „gelii de superiori pulpito: quia illud  
 „dicunt quidam aliis omnibus S. Scri-  
 „pturæ partibus magis sacrum esse,  
 „propter contactum scilicet oris Christi:  
 „& de inferiori pulpito alias omnes  
 „scripturæ partes: & quid, si per illam  
 „pulpiti decentiam astringamur ad li-  
 „gneum pulpitem, propter symbolicam  
 „significationem crucis Christi, juxta  
 „Amularium Lib. 3. de divinis officiis.  
 „17. Episcopi est, providere de bonis  
 „omnibus piis usibus dicatis, eique tra-  
 „dentur scripta omnia, quæ ad hæc  
 „bona pertinent, cap. 17. §. 5. 6. 10.  
 „& quis pro fide Episcopi spondebit,  
 „ac nobis Episcoporum avaritiam ex-  
 „pertis persuadebit, a sacrilegio immu-  
 „nes futuros; aut si rei agantur hujus  
 „sceleris, quomodo convinci poterunt,  
 „cum facile illis erit scripta illa suppri-  
 „mere? Itaque ut sibi hic optime ca-  
 „visse videntur, sic in manifesto crimi-  
 „ne deprehensis prospexerunt: nam nul-  
 „lam aliam in sacrilegos pœnam sta-  
 „tuunt, cap. 17. §. 1. quam restitutio-  
 „nem. 18. Interdicit, ne sententia  
 „excommunicationis in quemlibet pro-  
 „feratur, nisi chirographo Episcopi  
 „prius

Sæc. XVII. „prius obfignetur, cap. 18. §. 3. Aliter  
 A. C. 1641. „certe Chriftus Ecclefie fuæ confultit.  
 „Matth 18. 17. Dic Ecclefie: Nifi  
 „forte Epifcopus folus Ecclefiam repræ-  
 „fentet, ut Princeps Regnum. 19. In-  
 „terdicitur, ne excommunicati fatis-  
 „faciant Ecclefie, aut abfolvantur, nifi  
 „ex confenfu & beneplacito Epifcopi;  
 „quam appofite! nam ejus eft abfolvere,  
 „cujus eft ligare. 20. Epifcopus pot-  
 „eft facultatem concedere converfandi  
 „cum lege Chrifti. 21. Interdicit, ne  
 „fententia depositionis contra presby-  
 „terum proferatur per ullum alium,  
 „quam Archiepifcopum aut Epifcopum  
 „Diæcefeos: & fic cautum eft profanis  
 „& heterodoxis, modo Epifcopum be-  
 „nevolunt habeant, quem raro adver-  
 „farij experientur, fi acres ceremo-  
 „niarum defenfores fe gesserint, prout  
 „Ecclefiarum frequentiffima gravami-  
 „na hodie clamant. 22. Epifcopi eft  
 „decernere, quo habitu veltiendi fint  
 „Decani, Doctores, Presbyteri, Dia-  
 „coni & reliquus clerus: quisnam ille  
 „futurus fit, haud difficile eft divinatu;  
 „nam cum urgeant libri hi conformita-  
 „tem cum Ecclefia Anglicana, veltitus  
 „ille Clericorum idem erit cum eo, qui  
 „in Canone 74. Anglicarum conftitu-  
 „tionum imperatur: & fi quid ad ple-  
 „num cum Pontificiis Syncretifmum  
 „in

„in vestitu sacro apud Anglos deerat, Sæc. XVII.  
 „nostri Episcopi in melius, scilicet in A. C. 1641.  
 „dies proficientes liberaliter addent;  
 „& sicuti Missam fere totam restitue-  
 „runt, vestitum etiam missaticum cur  
 „omitterent? nam turpe esset, devo-  
 „rato bove in cauda hædere, & ca-  
 „melo absorpto percolare culicem. 23.  
 „Denique quasi tæderet Episcopos po-  
 „testatis suæ, rapidum torrentem in-  
 „tra ullos omnino limites contineri,  
 „cap. 19. §. ultimo: potestatem sibi  
 „assumunt pro arbitrio pœnas infligendi  
 „eorum canonum violatoribus, qui  
 „nulla speciali pœna sanciantur: &  
 „hunc colophonem superbo huic ædifi-  
 „cio superimponunt, ac si quid desit,  
 „hoc supplemento coronant: omnium  
 „porro summa est, Episcopos posse ju-  
 „dicare omnes, sed a nemine judicari.,  
 „Tertio. Liber hic contradictoria  
 „quædam continet. Nam summariam  
 „excommunicationem, hoc est, quæ  
 „citationibus non præcedentibus fertur,  
 „damnat, cap. 18. §. 2. cum tamen  
 „cap. 8. §. 4. qui Synodis contradixe-  
 „rint, earumque decretis non acquie-  
 „verint, qui rubricam, canonem, ver-  
 „ba librorum horum, videlicet cano-  
 „num, liturgiæ, ordinationis, homi-  
 „liarum (ex quibus solus liber Cano-  
 „num tum typis commissus prostabat)  
 „mu-

Sæc. XVII. „mutaverint, ipso facto excommuni-  
 A. C. 1641. „cati declarantur: Dein Residentiam

„Presbyteris injungunt, & tamen cap.  
 „10. Curati inter legitimos Ecclesiæ  
 „ministros recensentur: quorum nullus  
 „alius usus esse potest, quam ut pasto-  
 „ris absentis & non residentis vices sup-  
 „pleant. „

„Quarto. Liber hic quædam conti-  
 „net diferte adversantia municipalibus  
 „Regni legibus. Nam cap. 7. §. 6.  
 „parti innocenti post legitimum divor-  
 „tium interdicitur secundæ nuptiæ,  
 „vivente adultero. Cum tamen redi-  
 „tus ad nuptias statuto parlamentari  
 „sanciat. Dein cap. 17. §. 7. Pasto-  
 „res sine liberis morientes adstringit,  
 „ut magnam bonorum suorum partem,  
 „licet a majoribus hæreditario jure  
 „transmissa possideat, testamento leget  
 „in pios usus, quod multi nihil aliud  
 „esse credunt, quam ut in ærarium  
 „Episcopi conferantur; quippe quod  
 „illi soli commissa sit suprema ejusmodi  
 „bonorum cura; neque sit, qui ad eum  
 „rationes reddendas adigere cum aliquo  
 „operæ pretio possit. Sed quicquid sit  
 „de administratione, ipsum illud de-  
 „cretum excedit omnem potestatem,  
 „quam Reges nostri unquam sibi in li-  
 „beros subditos vindicarunt, & Epi-  
 „scopos constituit Dominos bonorum  
 „&

„& fortunaram, quæ illi legitime pos- Sæc. XVII.  
 „sident tanquam propria, in quæ nulli A. C. 1641.  
 „alteri jus quodlibet est: ac communi  
 „& recepto juris nostri axiomati repu-  
 „gnat, statuentis, ultimam ingenuo-  
 „rum hominum morientium voluntatem  
 „esse liberam.,,

„Quinto. Gravissimos aliquot erro-  
 „res continet, inter quos sunt hi, Epi-  
 „scopum posse licentiam concedere con-  
 „versandi cum excommunicatis: quod  
 „adversatur mandato Christi, Matth.  
 „18. 17. Sit tibi tanquam Ethnicus  
 „& publicanus; & Apostolorum sæpius.  
 „2. Possere licentiam non residendi pa-  
 „storibus concedere, cum tamen jure  
 „divino, si fidei pastores esse velint, re-  
 „sistere teneantur. 3. Reditum ad nu-  
 „ptias parti innocenti post legitimum  
 „divortium, quamdiu adulter maritus  
 „vixerit, interdicitur contra Christi ex-  
 „pressam mentem, Matth. 5. 32. & 19.  
 „9. quibus locis nuptiæ post divortium  
 „permittuntur. Nam si mæchatur, qui  
 „novam uxorem ducit, nisi repudiata  
 „priori uxore ob adulterium; tunc qui  
 „repudiata priori uxore ob adulterium,  
 „novam duxerit, non mæchatur: nam  
 „vis hujus exceptionis, nisi ob adulte-  
 „rium, est, ut contrarium supponat in  
 „eo, quod excipitur, uti omnes refor-  
 „matæ Ecclesiæ diserte contra Ponti-  
 „ficios

*Hist. Eccles. Tom. LX.*

Nu „ficios

Sæc. XVII. „ficios tuentur, qui eandem matrimo-  
A. C. 1641. „nii indissolubilitatem in Synodo Tri-  
 „dentina sessione 7. cap. 24. decreve-  
 „runt. 4. Sic loquitur liber cap. 8.  
 „§. 4. quasi Ecclesia hæc Scotica tam  
 „in doctrina quam disciplina nondum  
 „reformata esset, judicent vel cæci,  
 „quam posticam hic sibi aperiant Epi-  
 „scopi, qua impune doctrinam mutare  
 „possent: ideoque nullam prorsus men-  
 „tionem faciunt Confessionis fidei in  
 „publicis Regni comitiis olim sancitæ.  
 „5. Ordinem in sacris aperte inter Sa-  
 „cramenta refert cap. 2. §. 7. Nam  
 „quæ ad integritatem Sacramenti  
 „(prout supra definitivè Catechismum  
 „Liturgicum diximus) requiruntur,  
 „hic invenies; nam ritus externus est  
 „manuum impositio: Adest etiam in-  
 „ternæ gratiæ promissum, quæ per im-  
 „positionem manuum confertur: Ac-  
 „cipe, inquit Episcopus ordinans, Spi-  
 „ritum Sanctum. Et cum Dei gratiam  
 „ordinandis precentur, oportet promif-  
 „sum exstare, si preces ex fide esse vel-  
 „lent. Divinam etiam institutionem  
 „vindican, quasi Deus instituisset, ut  
 „per manus Episcopi gratia illa confer-  
 „retur. 6. Idem de Pœnitentia colli-  
 „gere licet; alias, cur ejus partes, uti  
 „Pontificii vocant, Confessionem & Ab-  
 „solutionem sacramentalem vocarent,  
 „vocem.

„vocemque hanc majusculis literis de-  
 „pingi curarent, pag. 18. §. 9. Deni-  
 „que ut fucō speciosiori omnia vela-  
 „rent, Serenissimo Regi nostro adulan-  
 „tur hic Episcopi nostri libri hujus au-  
 „thores. Nam cap. 1. §. 2. quamcun-  
 „que potestatem in rebus Ecclesiasticis  
 „pii Reges inter judæos unquam obti-  
 „nerunt, & exercuerunt, eandem  
 „simpliciter & sine ulla restrictione Se-  
 „renissimo Regi & ejus Successoribus  
 „in hac Ecclesia tribuunt: unde sequi-  
 „tur, Reges nostros Serenissimos au-  
 „thoritatem habere consignandi & scri-  
 „bendi libros Canonicos S. Scripturæ:  
 „nam nulli ignotum est, Davidem &  
 „Salomonem ea munera in Ecclesia ju-  
 „daica exercuisse, & infallibiles fuis-  
 „se, eatenus saltem, quatenus Spiritus  
 „Sanctus amanuenses rexit & cap. 8.  
 „§. 4. Regem ejusque Successores sta-  
 „tuunt supremos Judices controversia-  
 „rum omnium Ecclesiasticarum tam in  
 „doctrina quam in disciplina: cum ta-  
 „men suprema potestas determinandi  
 „controversias in qualibet Ecclesia sit  
 „penes Synodum nationalem legitime  
 „vocatam & formatam, ut rotunde abs-  
 „que verborum involucris loquuntur  
 „Theologi ex magna Britannia a piæ  
 „memoriæ Rege Jacobo ad Synodum  
 „Dordracenam deputati, Sessione 29.  
 Nn 2 „il-

Sæc. XVII.  
 A. C. 1641.

Sæc. XVII. „illius Synodi, in responsione ad pro-  
A. C. 1641. „testationem Remonstrantium. „

## §. XV.

*Insidiæ novo Lusitanæ Regi structæ.*

*Vertot re-  
vol. de Por-  
tug. p. 237.*

Postquam Joannes in Lusitanæ Re-  
gem a Proceribus populoque pro-  
clamatus, inauguratusque fuerat, die  
vigesima octava Januarii convocatis Re-  
gni Ordinibus, suum jus ad coronam  
discuti jussit, cum igitur ipse ex parte  
Materna ab Eduardo Regis Emanuelis  
Filio, econtra vero Hispaniæ Rex non-  
nisi ab ejusdem Regis Filia successionis  
incapaci descendisse compertum esset,  
hinc unanimi omnino suffragio pro le-  
gitimo Lusitanæ Rege habebatur:  
Postea Oratorem suum Michaellem de  
Portu - Gallo Episcopum Lameganum  
die vigesima Novembris Romam decre-  
vit, ut pro more Urbano VIII. Ponti-  
fici Maximo filiale obsequium deferret.  
Hunc vero Legatum a Papa minime  
acceptandum censebant Cardinales Hi-  
spanis addicti, quæ tamen disceptatio  
brevis dirempta, & Orator admissus est,  
eoquod Curia Romanæ consuetudo fe-  
rat, quod dissidentibus de Regno Prin-  
cipibus, ejus, qui Regnum possidet,  
Legatus admitteretur, ne interim Re-  
ligio, resque Ecclesiastica detrimentum  
patia.